

William Gladstone

De Twaalf

De Big Bang

12 maart 1949

De Big Bang die zich voltrok op 12 maart 1949 was niet de aanleiding van de schepping van het leven in het universum – zoals beschreven door Stephen Hawking en talrijke andere geleerden – maar de ‘big bang’* waaruit Max Doff ontstond.

Op die veelbelovende heldere winteravond om precies 23.11.45 uur ervoeren Herbert en Jane Doff in de slaapkamer van hun ranchachtige woning op Benedict Avenue in Tarrytown, New York, het meest vreugdevolle gelijktijdige orgasme van hun vijfenveertig huwelijksjaren.

Dat van Herbert duurde veertien seconden.

Voor Jane was het veel belangrijker. Terwijl haar fysieke lichaam sidderde van de golven sensueel genot die in het diepst van haar ziel pulseerden, beleefde ze tegelijkertijd een uittreding waarbij ze werd omgeven door de meest sublieme tinten blauw en paars.

De tijd stond stil en ze was in een toestand van volledige overgave. Zoiets had ze van haar leven nog niet meegemaakt en ze wist zeker dat zij en haar man precies op dat moment het kind hadden gemaakt waarnaar ze verlangden.

Herbert en Jane hadden al een zoon van anderhalf, Louis, die met de navelstreng om zijn hals was geboren. Dankzij heldhaf-

* *big bang*: woordspeling. *Big bang* kan ook gelezen worden als ‘uitbundige vrijpartij’, vert.

tig ingrijpen van het ziekenhuispersoneel overleefde hij zijn traumatische geboorte.

Van meet af aan was Louis vatbaar voor kolieken, prikkelbaar, hyperactief en onhandelbaar. Jane bofte dat Herbert eigenaar was van een bloeiende uitgeverij, zodat ze zich voor hele dagen een kindermisje voor de peuter konden veroorloven, maar het bleef een lastpak en het paar verlangde nog altijd naar een gewoon kind.

Zo kwam het dat Herbert zich om 23.12 uur geheel bevredigd kon ontspannen en vervuld van ontzag getuige was van Janes pulserende staat van gelukzaligheid. Hij hield haar drie volle minuten in zijn armen, terwijl zij een volledig lichamelijk orgasme ervoer dat veel dieper ging dan welk orgasme van hem ook.

De Argentijnse schrijver Jorge Luis Borges heeft eens geschreven dat het hele universum zou veranderen als één stel volmaakt de liefde zou bedrijven, en dat dat stel álle stellen zou worden. De dalai lama van Tibet heeft het tantrische pad naar verlichting de weg van de lach en de aanraking genoemd. Zijn geloof stelt ook dat twee mensen die volmaakt van elkaar houden de mensheid zullen verlossen en alle wezens in nirwana zullen brengen.

Voor zover hij weet, is er nog nooit zo'n stel geweest en heeft zich evenmin ooit zo'n copulatie voltrokken.

Op 12 december 1949 om 16.05 uur werd Max Doff met open ogen en een glimlach om zijn mond geboren.

Door de chaos rond de geboorte van Louis had Jane het advies gekregen een keizersnede te ondergaan. Die mocht voor haar dan traumatisch zijn, voor de baby betekende de ingreep de eenvoudigste manier om ter wereld te komen, en een precedent voor een betrekkelijk comfortabel leven.

Maar er hing ook een donkere wolk boven de gelukzalige omstandigheden van zijn geboorte. Die schaduw werd belichaamd

door zijn broer Louis, die zevenentwintig maanden ouder was dan hij, en bovendien sterk en mobiel genoeg om een gevaar te betekenen voor het welzijn van Max.

Toen Max drie dagen oud was, brachten Jane en Herbert hem naar huis om Louis op het grote bed in de slaapkamer aan zijn nieuwe broertje voor te stellen.

Voor ze konden reageren, had Louis binnen enkele seconden zijn handen om de keel van Max geslagen en kneep hij die hard dicht. Terwijl Jane van de schrik bekwam, verbrak ze ijlings de ijzeren greep van Louis en trok ze het kind weg, terwijl Herbert de nieuwgeborene beschermde.

Louis zette het op een gillen en mepte eerst Jane en vervolgens Herbert, die hem uit de kamer verwijderde.

Max overleefde de overijverige kennismaking met zijn oudere broer, maar het was slechts de eerste van ontelbare explosieve incidenten. Het was van meet af aan duidelijk dat hij dat geweld merkwaardig vond omdat het zo dikwijls gebeurde en altijd op hem was gericht.

Maar in alle andere opzichten was zijn leven betrekkelijk vrij van trauma's en was hij een vredig kind.

Als klein jongetje was Max aanbiddelijk, met roodbruin haar, lange, zwarte wimpers en een gezicht dat bijna volmaakt geproportioneerd was, vooral wanneer hij glimlachte, en dat deed hij meestal.

Max was dik noch mager en evenwichtig gebouwd. Hij was atletisch en sterk, al had hij lichte botten met broze polsen en enkels.

Hij was niet bedeesd in de aanwezigheid van vreemden en leek er alle vertrouwen in te hebben dat eenieder die zijn pad kruiste niets anders in de zin had dan liefde en genegenheid. Op de afwijkende situatie met Louis na, gold dat voor zijn hele kleutertijd.

Maar om de een of andere duistere reden – of het nu lag aan de traumatische aanvallen van Louis of aan een genetische aanleg – ontwikkelde Max geen gewoon spraakvermogen. Hij maakte dezelfde geluiden als alle andere kinderen, maar geen woorden.

Sterker nog, hij leek te begrijpen wat mensen tegen hem zeiden en beschikte over een bijna telepathisch vermogen om contact met zijn moeder en zelfs met zijn kwelgeest Louis te onderhouden, maar verder reikten zijn communicatieve gaven niet.

Die situatie bezorgde zijn oudere broer een eindeloos reservoir van potentiële beledigingen.

‘Hé, debiel, haal nog eens een koekje voor me uit de keuken,’ commandeerde Louis.

‘Hé, hannes, kom eens hier, anders vraag je om een pak slaag!’ riep hij.

Hij vond zichzelf reuzeslim omdat hij *lulhannes* had afgekort tot ‘hannes’, zijn voorkeursbenaming voor zijn kleine broertje. En al trokken Jane en Herbert de grens bij ‘lulhannes’, althans in hun aanwezigheid, ze zagen ‘hannes’ met tegenzin door de vingers, in de hoop dat hij er genoeg van zou krijgen.

Buiten gehoorsafstand van zijn ouders had Louis geen boodschap aan hun regels en zei hij regelmatig dingen als: ‘Als je mij dat autootje niet geeft, sla ik je tot moes, debiel.’ Of: ‘Opzij, debiel.’

Ook Jane en Herbert trokken de conclusie dat er bij Max een steekje loszat omdat hij niet leerde praten. Op zijn vierde besloten ze een logopediste in de arm te nemen om hem te behandelen, en de therapeute had al snel door dat ze een buitengewoon intelligent jongetje voor zich had dat alles leek te begrijpen.

Niettemin begon Max pas op zijn zesde in hele zinnen te spreken en toen legde hij een volledige beheersing van de taal aan de dag die zijn leeftijd verre oversteeg. Op een dag nam hij,

schijnbaar als bij toverslag, gewoon het woord.

‘Als we van de zomer naar Martha’s Vineyard gaan, moeten we het gele huisje huren, dat heeft een eigen meertje en een boot,’ zei hij. ‘Vorig jaar vond ik het heerlijk om dat meer op te gaan en ik zou het heel fijn vinden om dat elke dag te kunnen doen.’

Toen Jane en Herbert van de schrik waren bekomen, konden ze hun vreugde niet op.

In dezelfde tijd scoorde Max buitengewoon hoog in intelligentietests, zodat de laatste angst van zijn ouders werd weggenomen.

Kwam die wending voor Herbert en Jane als een volslagen en welkome verrassing, voor Louis was ze het toppunt van ergernis, zodat die zich nog meer vastbeet in zijn rol als de schrik van Max’ kinderjaren.

Vanaf het allereerste begin wist Max dat zijn leven een doel had en dat hem een belangrijke lotsbestemming wachtte. Maar dat inzicht miste alle substantie. Een stem in zijn hoofd liet wel weten dat hij om een bepaalde reden was geboren, maar er waren geen woorden, alleen maar kleuren en sterke vibraties. Zijn innerlijke wereld, die geheime speeltuin, was vervuld van elegante schoonheid en die maakte Max heel gelukkig.

Hij wekte de indruk over ongeacht welk onderwerp kennis naar boven te kunnen halen, maar leek vooral geboeid door de kunst van de wiskunde en legde een griezelig vermogen aan de dag om met getallen om te gaan, die constant in een grote verscheidenheid aan kleuren door zijn hoofd tuimelden. Nog voor hij kon praten, kon hij in zijn hoofd getallen van drie cijfers vermenigvuldigen.

Dat talent kreeg zelfs een driedimensionale component. Hij stelde zich dozen voor die horizontaal en verticaal werden gestapeld in een eindeloze variatie van hoeken. Elke doos stelde hij

zich voor als een compleet universum en vervolgens bestudeerde hij peinzend de vorm, de richting en het ontbreken van een begin of eind in elke doos of cluster dozen.

Hij schepte veel behagen in zulke oefeningen, zoals in de meeste dingen in zijn leven. Maar toch bleef er één constante die hem eraan herinnerde dat niet alles volmaakt was.

Louis.

Ondanks het sadistische geweld dat Max van zijn oudere broer te verduren kreeg, beschouwde hij Louis als zijn beste vriend. Hun mysterieuze band maakte dat Max een groot mededogen voor zijn broer voelde en het leek wel alsof ze zich allebei de paradijselijke gelukzaligheid van de baarmoeder herinnerden.

Vanaf zijn geboorte wist Max dat hij, waar hij zich ook bevond, precies op de juiste plek was, en hij had volkomen vrede met dat idee.

Louis daarentegen was woest omdat hij die volmaakte staat van zijn had moeten verlaten en omdat de wereld hem met een wurggreep had begroet. Daarom schopte hij na zijn geboorte wild om zich heen en bleef hij constant in een staat van verzet.

Dat Max dat helemaal niet voelde, maakte Louis nog bozer en hij was vastbesloten het leven van zijn broer met behulp van geweld en angst tot net zo'n hel te maken als het zijne was. Zelfs toen ze nog kleuters waren, overviel Louis Max, drukte hij hem tegen de grond, probeerde hij hem te kelen en liet hij pas los als Max in huilen uitbarstte. Wanneer de volwassenen kwamen aanrennen, was hij al op veilige afstand zodat ze de mate van geweld nooit doorhadden. Omdat Max zich niet kon uiten, bleven ze totaal onkundig.

Uiteindelijk leerde Max zich dood te houden. Op een andere manier kon hij zich niet verzetten, want als Louis kwaad was, was hij zo vervuld van een bovenmenselijke kracht dat er meer dan één volwassene voor kwam kijken om hem eronder te krij-

gen, als ze de noodzaak daarvan al hadden ingezien.

En in weerwil van zijn aangeboren neiging tot optimisme merkte Max dat het constante geweld zijn tol begon te eisen. Thuis voelde hij zich nooit veilig en hij beseftte dat elk succes op school of op welk terrein van het leven ook, een prijskaartje zou had.

Naarmate de aanvallen vaker voorkwamen, dacht hij serieus aan zelfmoord om aan zijn kwelgeest te ontsnappen.

Op zijn zevende overwoog hij zichzelf met een botermes in de buik te steken. Hoewel hij in zijn geheime, innerlijke wereld het potentieel van zijn bestaan had ontdekt en opgewonden was door de mogelijkheden die voor hem lagen, legde de buitenwereld hem een levensgroot obstakel in de weg dat hij kennelijk niet kon omzeilen.

Hij nam een besluit en pakte het mes.

Maar toen hij het botte lemmet tegen zijn vel drukte, herinnerde hij zich die kalme, innerlijke stem van zijn eerste kindertjaren. Dus legde hij het mes weer weg omdat hij op dat ogenblik inzag dat hij een doel had – een echte opdracht – en dat hij, ook al waren er obstakels op zijn pad, over de moed zou beschikken alles onder ogen te zien waarmee hij te maken zou krijgen.

Als hij maar eenmaal had geleerd om aan de wurggreep van zijn broer te ontkomen.

Als kleuter kon Max zich weliswaar niet goed uiten, maar legde hij wel leiderschapskwaliteiten aan de dag door in elke groep het voortouw te nemen.

Naarmate hij ouder werd, blonk hij uit in alle vakken op school en leren vond hij een feest. Hij was goed in sport en op zijn twaalfde was hij de snelste op de sprint van vijftig meter. Max graptte dat hij zo rap ter been was geworden omdat hij altijd voor Louis op de vlucht moest.

Toen hij naar de middelbare school ging was hij achtereen-

volgens woordvoerder van de leerlingen, voorzitter van de leerlingenraad en aanvoerder van de football-, worstel- en honkbalploegen. Hij had het buitengewone vermogen om te voelen waar de bal of een tegenstander heen ging en leek zich altijd op de juiste plaats te bevinden, en het idee dat hij een fout kon maken kwam nooit bij hem op.

Hij verwachtte van zichzelf dat hij in alles wat hij deed volmaakt was... en dus was hij dat ook, maar zonder de spanning die de meeste kinderen daarbij voelen.

Dat zijn ouders van hem hielden, was boven elke twijfel verheven en dankzij zijn vaders succes kende hij ook materiële weelde. Dus ondanks de kwellingen van zijn broer overleefde hij zijn vroege tienerjaren.

Vervolgens overleed Max Doff, op zijn vijftiende, op donderdag 19 februari 1965, om 15.13 uur in de praktijk van dokter Howard Gray.

De dood van Max Doff

1965

Jane en haar zoon Max arriveerden die noodlottige vrijdag klokslag 14.44 uur in het medisch centrum van Tarrytown. Het was koud en er lag sneeuw, geen schone, maagdelijke sneeuw, maar blubber die eerst was gesmolten en daarna weer opgevroren en gaandeweg vies geworden.

De wegen waren grotendeels vrij van sneeuw, al lag er na het strooien en sneeuwruimen een knapperige korst vuil die ogen en oren geweld aandeed.

Het was maar goed dat de wegen vrij waren, want Jane Doff was een abominabele chauffeur. Achter het stuur miste ze alle zelfvertrouwen. Nog maar twee jaar daarvoor was ze bij een vreselijk ongeluk betrokken geweest dat haar leven had veranderd.

Jane Lefkowitz was een mooie vrouw. Ze was een meter vijftien-zestig lang, haar huid was even volmaakt als haar figuur, ze had donkere krullen, ongelooflijk zachte, bruine ogen en een onweerstaanbare glimlach. Ze deed mensen denken aan Mary Pickford, Norma Shearer en andere filmsterren van de jaren twintig en dertig.

Ze was net zestien en maakte met haar zus Mona van vierentwintig een bootreis naar Cuba. Als dochter van Russische immigranten werd Mona al beschouwd als een 'oude vrijster' met geringe huwelijkskansen. Mona was de oudste van drie zussen,

niet zo mooi als Jane en trok weinig bekijks van de mannen. Maar het was 1939, haar ouders kwamen uit de 'oude wereld', dus moest zij het eerst aan de man geholpen worden, daarna waren haar zusjes pas aan de beurt.

Dat was de traditie in Russische families, althans in de familie Lefkowitz.

Janes vader Arnold Lefkowitz verdiende een bescheiden boterham als eierenverkoper in Newark, New Jersey, een beroep waarop zijn vrouw Gladys neerkeek. Hij was een buitengewoon erudiet mens en Thoradeskundige, die het respect van rabbijnen over de hele wereld genoot. Maar dat was niet genoeg om de mate waarin Gladys zich maatschappelijk 'afgegleden' voelde goed te maken.

Haar eigen familie had in Europa een eigen winkel gehad en haar vader was arts, een beroep met aanzien. Dus beschouwde Gladys zichzelf als vrouw van de wereld en veel te goed voor haar nederige man.

Gladys had nooit betaald werk gehad, maar was een eerste-klas huisvrouw. Ze beheerde al het geld dat Arnold inbracht. Ondanks de hoge kosten van de cruise naar Cuba haalde ze de pot met het appeltje voor de dorst in de derde lade boven de ijskast in de keuken bijna leeg om niet alleen Mona, maar ook haar zus Jane op een tiendaagse reis van New York naar Havana te sturen.

Jane moest dienen als chaperonne voor haar zus, met wie ze het eigenlijk niet goed kon vinden. Maar ze klaagde niet, want dit was Janes kans om een stukje van de wereld te zien. Ze droomde ervan om te reizen, te schrijven en in een cottage met een rieten dak in Devon te wonen.

En voor Mona zou het niet fatsoenlijk zijn geweest om alleen te reizen, want dat zou maar aanleiding tot roddels over haar gedrag en zedelijkheid geven.

Hier viel niet mee te spotten.

Mona werd geacht een partner te vinden op die ‘vrijgezellen-cruise’, al noemde niemand die zo. Het was de hoogste tijd en Mona’s toekomst – plus die van haar zussen Jane en Miriam – stond op het spel.

De cruise was zo georganiseerd dat er veel interactie was tussen de talrijke mannelijke en vrouwelijke vrijgezellen aan boord. Bij de eerste avondmaaltijd werden Jane en Mona bij de kapitein aan tafel uitgenodigd.

Herbert Doff, een verzorgde en knappe man van vierentwintig – even oud als Mona – zat ook aan. Hij was ruim een meter zeventig lang, had donker golvend haar en sprankelende, bruine ogen die ondeugend en speels de wereld in keken. Hij was een tikje mollig omdat hij te veel van wijn en lekker eten hield, maar in het algemeen was hij sterk en gezond.

Herbert was een briljant wetenschapper geweest die voorbestemd leek tot een veelbelovende carrière als chemicus. Maar een ontploffing in een van de laboratoria van Union Carbide maakte hem gedeeltelijk doof en dwong hem tot een half jaar betaald verlof. In die tijd ging Herbert naar honkbalwedstrijden, ging hij uit met welgevormde jongedames en regelde hij de nodige dingen zoals het vernieuwen van zijn rijbewijs.

Die laatste activiteit leidde tot een keerpunt in zijn loopbaan.

Herbert merkte dat er weinig handleidingen op de markt waren over rijexamens, en omdat hij ruim in zijn tijd zat, liet hij die drukken om ze aan toekomstige autobestuurders te verkopen.

Omdat een flink aantal mensen zakte voor het schriftelijk deel van het examen en hun rijbewijs opnieuw moest aanvragen, nam hij een secretaresse in dienst om het boekje uit te typen en honderd exemplaren te kopiëren, de antwoorden op de multiple-choicevragen inclusief.

Vervolgens posteerde Herbert zich voor de ingang van het